

Against Hate -hanke, OM

Naisjärjestöt yhteistyössä NYTKIS ry

Hki 24.10.2019

laadittu lausuntolomakepohjalle

Sisältyvätkö luonnokseen viharikosten ja vihapuheen vastaisen työn keskeiset tavoitteet?

On hyvä, että asiakirjaa on lähdetty laatimaan rohkeasti ratkaisuja etsien ja että siinä on korostettu kokonaiskoordinaation puutetta ja toimien hajanaisuutta ongelmana.

Luonnoksessa sukupuoleen liittyvän vihapuheen näkökulma on kuitenkin jäänyt mielestämme liian ohueksi. Myös vihapuheen kytkeytymisen moniperusteiseen syrjintään tulisi ottaa huomioon: tasa-arvobarometri 2017 osoittaa, että vihapuhetta sukupuoleen perustuen kohdistuu **eniten johonkin vähemmistöön kuuluviin naisiin**.

Naisiin kohdistuvassa vihapuheessa on sellainen erityispiirre, että se kytkeytyy usein seksuaaliseen häirintään sekä uhkauksiin seksuaalirikoksilla kohdistuen kohteeseen tai hänen lapsiinsa.

Puuttuuko jotain tavoitteita?

Olisi kiinnitettävä erityistä huomiota yhteiskunnallisessa keskustelussa aktiivisesti toimiviin naisiin (naispolitiikat, toimittajat, tutkijat) vihapuheen kohteena sekä erityisesti vähemmistöön kuuluviin naisiin.

Saavutetaanko tavoitteet kuvatuilla toimenpiteillä? Puuttuuko keskeisiä toimenpiteitä tai kohderyhmiä?

On hyvä, että asiakirjassa ovat esillä lainsäädännön uudistamisen tarkastelu. Yhdymme näkemykseen, että Suomessa tulee selvittää maalittamisen kriminalisointia sekä lisätä rikoslakiin rangaistuksen koventamisperusteisiin maininta sukupuolesta perusteena. Myös määrittely ”kiihottaminen kansanryhmää vastaan” -käsitteestä yhteydessä sukupuoleen on hyvä ottaa tarkasteluun sen selvittämiseksi, tarvitaanko lainkohtaan lisää tarkennuksia.

Lisäksi katsomme, että tarvitaan rikoslain seksuaalisen ahdistelun lainkohdan laajentamista koskemaan muutakin seksuaalista häirintää kuin koskettelua (jota lainkohta pääosin nyt koskee), koska tyttöihin ja naisiin kohdistuva vihapuhe usein kytkeytyy seksuaaliseen häirintään.

Lisäksi asiakirjassa tulisi käsitellä vihapuhetta demokratian esteenä. Yksi keskeinen kohderyhmä, jota ei ole huomioitu, on politiikassa aktiivisesti toimivat naiset (ml. vaaleissa ehdolle asettuvat ja muut vaalityötä tekevät) ja vielä erityisesti heidän joukossaan vähemmistöihin kuuluvat naiset.

Millaista tietoa tarvittaisiin, joka auttaisi puuttumaan tehokkaammin viharikoksiin ja/tai vihapuheeseen?

Tarvittaisiin enemmän tietoa sukupuoleen liittyvästä vihapuheesta ja vähemmistönaisiin kohdistuvasta vihapuheesta.

Puollamme lämpimästi esitystä akateemisesta tutkimuksesta koskien eri tekijäryhmiä, tekijöiden organisoitumista ja mahdollisia kansainvälisiä yhteyksiä.

Muita ehdotuksia?

Valtionavun kriteereihin tulee sisältyä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen ja vihapuheen torjuminen.

Rasismin ja syrjinnän vastaisessa toimintaohjelmassa on välttämättä otettava huomioon sukupuoli intersektionaalisesti ja käsiteltävä sukupuoleen liittyvän vihapuheen erityispiirteitä.

Tarvitaan laajaa eri alojen ammattilaisten, mukaan lukien kolmannen sektorin tukipalvelut, koulutusta vihapuheesta ja viharikollisuudesta ilmiön tunnistamiseksi ja siihen varhain puuttumiseksi. Myös opetussektori ja työsuojelutoimijat tarvitsevat koulutusta. Koulutuksen ja osaamistason lisäämiseksi tarvitaan rahoitusta sen järjestämiseksi.

Asiakirjassa on ehdotettu oppilaitoksen vihapuheeseen puuttumisen velvoittavuuden lisäämistä yhdenvertaisuuslakiin. Koska sukupuoleen perustuva syrjintä kuuluu tasa-arvolain puolelle, velvoittavuus pitää kirjata myös tasa-arvolain puolelle.

Kattojärjestömme European Women's Lobby on tuottanut verkkohäirintää ja sukupuoleen liittyvää vihapuhetta käsittelevän koulutusmateriaalin ja NYTKIS ry on kääntänyt sen suomeksi:

https://www.womenlobby.org/IMG/pdf/hernetherights_resource_pack_-_finnish.pdf

Materiaali avaa hyvin sukupuoleen liittyvän vihapuheen ilmiötä verkossa sekä sen kytkeytymistä naisiin ja tyttöihin kohdistuvaan väkivaltaan.